

מלוך יקרוך ויהיושים נפלאים מלוקט
מדברות קדשו ותורתו של
רבי דוד חי אביהצירא שליט"א

מִי־הָרְאָה חֻזְרָא

חֻזְרָא דְאִזְרֵי־תָא
יְסוּד חֻדֵשׁ וְנִפְלֵא עַל הַפְּרָשָׁה

כלל הבריאה נכללת בישראל

ולהודיע בא שבריא את כל ארבעת העולמות
בשביל ישראל.

סוד עשרה מאמרות

עוד אמרו (אבות פ"ה מ"א) 'בעשרה
מאמרות נברא העולם, וסדר עשרת
המאמרות מכוון כנגד עשר ספירות, והמאמר
הראשון שהוא בראשית מכוון כנגד ספירת
החכמה הראשונה בסדר הספירות, וכמו
שראש האדם כולל בתוכו חיות כל האיברים,
כך גם הספירה הראשונה כולל בתוכו
השפעת כל הספירות המשתלשלים ממנו,
וחיות כל העולמות נשפעת ממידת החכמה
להחיות את כולם, וכן המאמר הראשון כולל
בתוכו כל המאמרות הבאים אחריו, וכל פרטי
הבריאה כולם נכללים במאמר בראשית. וכך
גם הדיבור הראשון שבעשרת הדברות 'אנכי
ה' אלהיך' כולל בתוכו את הדברות הבאות
אחריו, כמו שאמרו חז"ל שמתחילה נאמרו
הדברות בדיבור אחד, וחזר ואמרם כל אחד
לעצמו. כי באמת הדיבור הראשון מכוון גם
הוא כנגד ספירת החכמה, וממנו נאצלו כל
הדברות שנאמרו לאחריו.

והלא במאמר אחד יכול להבראות

ועל פי זה פירש בבאר מים חיים (בראשית א
א) את דברי המשנה 'בעשרה מאמרות נברא
העולם, ומה תלמוד לומר, והלא במאמר
אחד היה יכול להבראות. כי מאחר שהמאמר
הראשון כולל בתוכו את המאמרות אם כן
יכול היה לברוא העולם כפי שהוא במאמר
בראשית, ולמה היתה הבריאה בסדר עשרה
מאמרות, ועל זה משיבה המשנה 'להיפרע
מן הרשעים שמאבדין את העולם שנברא
בעשרה מאמרות, וליתן שכר טוב לצדיקים
שמקיימין את העולם שנברא בעשרה
מאמרות'. כי כיון שהיתה הבריאה בעשרה
מאמרות בודאי ראויים הצדיקים ליטול שכר
מרובה על שמקיימם את העולם שנברא
בכל המאמרות הללו, וכן הרשעים יקבלו
עונש מרובה על שמאבדים העולם שנברא
בריבוי מאמרות.

ע"ה בספרו מחשוף הלבן (וזאת הברכה ד"ה
בכור) לחבר סיום התורה לתחילתה, שסיום
התורה הוא בתיבת 'ישראל', ותחילת התורה
היא תיבת 'בראשית', ושני תיבות אלו 'ישראל'
בראשית' עולה בגימטריא עם הכולל ארבעת
העולמות 'אצילות בריאה יצירה עשיה',

וּלְכֹל הַיָּד הַחֻזְקָה וְלְכֹל הַמוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר
עָשָׂה מִשֵּׁה לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל (דברים לד יב).

רבות דרשו צדיקי הדורות בסמיכות
סוף התורה לתחילתה, בבחינת נעוץ סופן
בתחלתן ותחלתן בסופן. וכך כתב מו"ר זקני

מילתא דפליאה

כל כמה שלומד - משתוקק עוד יותר לתורה

נגיל ונשיש בזאת התורה, כי היא לנו עז ואורה (מפיוטי שמחת תורה).

דוד המלך ע"ה הפליג מאד בספר תהלים באהבתה של התורה ומתיקותה,
פסוקים רבים מדברים על כך ואחד מהם הוא: 'הַיְחַמְדִּים מְזֶהָב וּמִתְנוּקִים
מִדְּבַשׁ וְנִפְתַּח צוּפִים' (יט יא), בפסוק זה המשיל את אהבת התורה לזהב ומתיקותה
לדבש, ביאר על כך בספר בינה לעתים (עת דודים דרוש מה) שהנה הדבש מתוק
וטעמו ערב, אך אם אוכל ממנו הרבה נמאס וכפי שנאמר (משלי כה טז) 'דבש
מצאת אכול דייך, וזהב להיפך אין לו טעם אבל אינו נמאס אלא רק חפצים בו
יותר וכנאמר (קהלת ה ט) 'אוהב כסף לא ישבע כסף'. לכן המשיל התורה הקדושה
לזהב ודבש, להורות שבתורה יש שתי מעלות שבוזה ובדבש, שהגם שהיא מתוקה
כדבש ואף יותר מכך אעפ"כ יש בה גם מעלת הזהב שאינה נמאסת לעולם, ואדרבה
תתעצם אהבתה כפי שמרבה לעסוק בה, ואף יותר מחמדת הזהב והממון.

כך היא דרכה של תורה שכפי שמרבה האדם לעסוק בה כך מתרבת אהבתו
ותשוקתו אליה עד ששוגה בה ומבקש תמיד להשיגה ולטעום ערבותה, וכל יום
דומה בעיניו כאילו לא טעם ממנה מעודו, ואכן כך דרשו חז"ל עה"פ 'אשר אנכי
מצוץ היום' (דברים ו ו) - 'בכל יום יהיו בעיניך כחדשים'. ועוד נאמר (שם כז ט)
'הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם' היינו 'היום הזה' כפשוטו ובכל יום
נדמה לנו מחדש כאילו כעת קיבלנו את התורה הקדושה מאת השי"ת.

כלפי אהבת הממון שהוא מקנייני העוה"ז אמרו חז"ל (קה"ר פ"א) 'יש לו מנה
רוצה מאתיים, ומשמע מדבריהם שאהבת הממון היא רק במי שכבר יש לו מנה
ולכן מבקש יותר, אך מי שאין לו כלום בידו לא מתאוה כ"כ להשיג הממון, לכן
המשיל דוד המלך ע"ה את מתיקות התורה לדבש, כיון שמתיקות התורה היא
בעצמותה וגם מי שעדיין לא טעם ממנה יש לו תאוה טבעית אליה וחפץ להשיגה,
ולאחר שטעם ממתיקותה כאן נמשלה התורה לזהב שלמרות שיש לו מנה רוצה
מאתיים וכך הוא בתוה"ק שהטועם מתיקותה לא מזיז ידו ממנה לעולמים.

ואם אמרו חז"ל 'איזהו עשיר השמח בחלקו', זהו רק כלפי קנייני העולם הזה, אך
בלימוד התוה"ק הדבר שונה בתכלית, על האדם לעסוק בתורה כל עוד אשר נשמה
באפו וככל ששיגה באהבתה כן תשיש נשמתו בנונתה ותגל נפשו בחיי עולם.

ברזא דאח"ד רמזים נפלאים על סדר הפרשה

קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד

במשך כל ימי חייו למלאות את הימים בשלימות בתורה ומצוות ומעשים טובים, כמו שממשיך ואומר (שם) 'לעשות רצונך אלהי חפצתי ותורתך בתוך מעי', ומטעם זה היה חשוב לו לדעת קצו ומדת ימיו כפי שביקש (שם לט ה) 'הודיעני ה' קיצו, ומדת ימי מה היא', שהכפל לשון מורה על רצונו לדעת מתי יהיה 'קץ' חייו, ובנוסף לזה רצה לדעת מידת ימיו המדויקת בכדי לדעת כמה מוטל עליו לעשות ולהשלים מדי יום ביומו, ואכן העיד הכתוב (מלכים א' א א) 'זהמלך דוד זקן בא בימים', שמילא את דפי ספרו בתורה ומצוות וקיום רצון השם יתברך, והשלים את כל ימי חייו ותכליתו בעולם הזה בשלימות, וכדרך שפירש **בוזר** על הפסוק (בראשית כד א) 'ואברהם זקן בא בימים', שבא יחד עם כל ימיו, והביא איתו את כל הימים בשלימות מלאים במעשים טובים ולא החסיר אפילו יום אחד, וכך צריך כל אדם לשאוף ולמלאות ימי חייו בשלימות, ואז יוכל לבוא לעולם העליון ובידו ספר ימי חייו עם דפים מלאים במצוות ומעשים טובים.

עבודה מיוחדת לכל יום ויום

והנה, העובד ה' יתברך בהתחדשות בכל יום בבחינת 'מאורסה' הנ"ל הרי הוא נמצא תמיד בהתחדשות, ומיום ליום עולה ממדרגה למדרגה ומייחד יחוד חדש בכל יום בעבודתו, וכנגדו גם הקדוש ברוך הוא מקיים מה שכתוב (תהלים מב ט) 'יומם יצוה ה' חסדו', ומשפיע בכל יום ביומו כל בחינת שפע וברכה וחיות לכל העולמות, ועל זה נאמר (שם סח כ) 'ברוך ה' יום יום', ואמרו חז"ל (ברכות מ). כל יום ויום תן לו מעין ברכותיו, והכוונה כמו שפירשו בספרים הקדושים להמשיך בכל יום הברכות וההשפעות המיוחדים לאותו היום, כי כל יום ויום יש לו צינור מיוחד והשפעה מיוחדת, ובכל יום מתחדשת העבודה מיום אתמול כי יעבור, כי בכל יום מתלקטים ומתעלים בירורין חדשים וניצוצות קדושה אחרים, בירורין שלא נתבררו ביום אתמול ולא יתבררו ביום מחר.

ישראל, אמנם יש שני ענינים בתורה, האחד שעל ידי היגיעה יכול כל אחד מישראל למצוא בתורה לפי השגתו, והוא בחינת 'מאורסה' ההתקרבות שבא על ידי פעולות האדם ויגיעתו בתורה, ועל הבחינה הזאת נאמר (אבות פ"ב מי"ב) 'התקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך'. אך יש עוד סגולה בתורה והיא שישגיגו חכמים ראשי הדורות מה שאי אפשר להשיג על פי שכל אנושי, וזהו בחינת 'מורשה' שניתן לנו מסיני בלי יגיעה כמו נחלה שאין לה הפסק (ר"ה יב:), אבל לכללות ישראל נאמר 'מורשה קהלת יעקב', ואף על פי כן על ידי שזוכה האדם להכניס עצמו תוך כלל ישראל, הוא זוכה לחלק הירושה גם כן.

כל יהודי מחבר ספר ממעשי ימי

חייו

והנה בבחינת 'מאורסה' תואמים הדברים שנאמרו בספרן של צדיקים כי כל יהודי כותב במעשיו ספר תורה, כמו שנרמז בדברי המדרש (ב"ר כד ז) 'זה ספר תולדות אדם ביום ברא אלקים אדם' וגו' (בראשית ה א), בן עזאי אומר זה כלל גדול בתורה, שלכאורה יש להבין איזה כלל גדול בתורה טמון בפסוק זה. אך כתוב בתהלים (מ ח-ט) 'אז אמרתי, הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי, לעשות רצונך אלהי חפצתי, ותורתך בתוך מעי', וכוונת דוד המלך ע"ה לומר שכל איש ישראל במשך ימי חייו מחבר ספר, שתחילת הספר היא יום לידתו בעולם הזה וסיום הספר הוא יום פטירתו, וכל יום ויום מימי חייו הוא עוד דף בספרו שבו חורט האדם את מעשיו, ועם הספר הזה באים לפני כסא הכבוד אחר פטירתו, ועל זה אמר 'הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי', וזהו 'זה ספר תולדות אדם', ועל זה אמר בן עזאי זה כלל גדול בתורה, שצריך כל איש ישראל לזכור תמיד כי כל מעשיו ותולדותיו נכתבים על הספר.

דוד המלך ע"ה תיקן והביא עמו

כל ימיו בשלמות

בגלל שהחשיב דוד מלך ישראל עבודת כל יום ויום בנפרד, לכן היתה שאיפתו

שישו ושמחו בשמחת תורה. והנה מבואר בזוהר הקדוש (אחרי עג.) שהקב"ה והתורה וישראל אחד הם, ונראה מזה שכפי התקשרות בני ישראל בתורה הקדושה כך נתחזק הקשר בינם לקדוש ברוך הוא, וכך מבואר במדרש (שמו"ר לג א) כביכול הקדוש ברוך הוא נמכר לישראל עם התורה, ולכן בכל מקום שעוסקים בתורה יש השראת השכינה, ועל העוסק בתורה נאמר (הושע יא ט) 'בקרבת קדוש', ובני ישראל בעצמם הם בבחינת 'היכל ה' המה' (ירמיה ז ד), ומתקיים בהם 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' (שמות כה ח), ועליהם נאמר (לעיל לב ט) 'כי חלק ה' עמו, וגם על ידי זה זוכה להיות נקרא בן למקום.

חיבור בני ישראל אל התורה

בבחי' מאורסה

החיבור הנעשה בין ישראל להקדוש ברוך הוא על ידי התורה הוא כעין יחוד חתן וכלה, כמו שדרשו חז"ל (פסחים מט:). על פסוק זה 'תורה ציוה לנו משה מורשה', אל תקרי מורשה אלא מאורסה, והדימוי לאירוסין כי היא שמחה חדשה ביחוד חתן וכלה שעדיין לא נזדווגו מעולם, וכן תמיד צריך האדם ללמוד תורה בשמחה ובהתחדשות כאילו היום ניתנה, ועל ידי זה מייחד את עצמו עם הקב"ה בכל יום ביחוד חדש, שהרי הקדוש ברוך הוא מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, ובכלל החידוש הזה מחדש הקב"ה גם את התורה בכל יום, כי התורה נקראת 'מעשה בראשית' שעל ידה נבראו כל העולמות, והקדוש ברוך הוא מחדש הלכות בכל יום, ונמצא שאין לך יום שהוא דומה לחבירו ובכל יום הוא התדבקות והתקרבות בתורה חדשה, ויחוד של היום עדיין לא היה מעולם, ומי שלומד תורה כך הוא תמיד בבחינת 'מאורסה'.

בחי' ירושה ובחי' מאורסה -

ההבדל ביניהם

בעצם ההבדל בין מורשה למאורסה, מבאר **בשפת אמת** (נשא תרל"ז ד"ה באבות) שהגם שהתורה ניתנה לכלל

קודם פטירתו של משה רבינו ע"ה השריש בבני ישראל את המידות הנעלות בהם נהג כל ימי חייו

שיש להקדים ולהביט בגדלות הבורא ומשם יבוא לראות בשפלות עצמו, עד שהסכימו ובאו אל רבם המגיד ממזריטש זלה"ה שיכריע עבורם מהי הדרך הנכונה, אמר להם רבם שאלו ואלו דברי אלוקים חיים אולם הדרך לראות קודם בשפלות עצמו ומשם לבוא להביט בגדולת הבורא היא מדריגה גדולה מחברתה. שתי דעות אלו אם להקדים את ההתבוננות בגדולת הבורא או את ההכרה בשפלות עצמו, הוא מחלוקת ב"ה וב"ש, - כך מצינו שפ"י הרה"ק רבי משה אליקים בריעה מקאזניץ זלה"ה (באר משה - בראשית) את מחלוקת ב"ש וב"ה במסכת חגיגה (יב.) 'בית שמאי אומרים שמים נבראו תחלה בית הלל אומרים ארץ נבראה תחילה', שהרי לכאורה קשה כיצד ב"ה שהיו ידועים בענוותנותם התפארו שהארץ היא מידתם ומקומם נבראת תחילה, אך על פי האמור יש לפרש מחלוקתם שדעת ב"ש היא שיש לאדם להתבונן ראשית בגדולת הבורא וזהו סוד 'שמים נבראו תחילה', אך ב"ה שהיו ידועים בשפלותם בעיני עצמם כמסופר בחז"ל (שבת לא.) נחלקו עליהם ואמרו 'ארץ נבראה תחילה' שיש להקדים את ההכרה בשפלות עצמו שהוא בחינת 'ארץ' ורק לאחריו יוכל לבוא לבחינת 'שמים' להביט ברוממות א-ל וקדושתו.

לד ז), ופירוש הדבר הוא ששבחו של משה רבינו אמור בזה שלמרות שדיבר עם השכינה פה אל פה במראות ולא בחידות, מכל מקום 'לא כהתה עינו' - העין בה ראה את שפלות עצמו לא כהתה הימנו ונשאר תמיד עניו וסבלן כלפי עם ישראל. וסיום התורה הוא 'ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל' (דברים לד יב), שקודם פטירתו של משה רבינו ע"ה מן העולם השריש בבני ישראל את המידות הנעלות בהם נהג כל ימי חייו, וכמו"כ נטע בהם את בחינת ב' העיניים שבגופו של אדם, להביט את גדולת השי"ת ולראות שפלות עצמו, והיינו 'אשר עשה משה לעיני כל ישראל' שהשריש בהם את ההתנהגות הנכונה בעיניו של האדם. מסיבה זו אמרו חכמים (חגיגה ד:): 'סומא באחת מעיניו פטור מן הראיה' כיון שאדם שאינו רואה בעין אחת ממילא חסרה לו האפשרות לראות בשפלות עצמו, וע"כ פטור מן הראיה כיון שאינו יכול לראות ולהשיג את גדולת השי"ת כי זה תלוי בזה. וידוע שהאחים הקדושים רבי אלימלך מליז'ענסק והרבי ר' זושא זלה"ה חלקו מהו הסדר הנכון בהתבוננות האדם בגדלות הבורא ובשפלות עצמו, אחד אמר שיש להקדים לראות בשפלות עצמו ומשם יבוא להביט בגדלות הבורא ואילו אחיו טען לעומתו בהיפך

ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל (דברים לד יב). רמ"ח אברים יצר השי"ת באדם ולכל אחד מטרה מיוחדת לשמה נברא, בין האברים החשובים שבגוף האדם בולט הוא העין שתפקידו הוא לשמש את האדם להביט אל סביבתו ולראות את המתרחש בעולמו של יוצר הכל, אולם פלא גדול הוא מדוע נצרך לאדם שתי עיניים, הרי כדי להביט ולראות די לו בעין אחת ויחידה, וכי יתכן שברא השי"ת בעולמו דבר לחינם ח"ו, הרי כזאת לא יתכן. נפלאות אמר על כך המגיד מקאזניץ זלה"ה (עבודת ישראל - שופטים), שתי עיניים נבראו באדם - אחת כדי שיביט בה גדולת השי"ת, ואחת כדי שיביט בה שפלות עצמו... בכך יובן - אמר רבי מאיר שפירא מלובלין זלה"ה (אמרי דעת - קרח) - את שאמרו חז"ל (במדב"ר פי"ח) על קרח שיצא לחלוק על משה רבינו ע"ה 'עיניו הטעות', היינו שמכיון שהיה קרח מנושאי הארון והיה איש גדול, מכך בא לכלל טעות ו'עיניו' היא העין של שפלות עצמו נחסרה ממנו ו'הטעות', כי מפני שהיה במדריגה גבוהה כ"כ לא ראה שפלות עצמו ובא לחלוק על משה רבינו. אך בשונה מקרח, על משה רבינו העידה התורה שכל ימיו בהם הנהיג את ישראל 'לא כהתה עינו' (דברים

ברכת משה רבינו לישראל בכח התורה

תהיו קדושים בכל מקרה, דהיינו, לא רק ציווי מונח כאן, אלא הוראת העתיד שכך יהיה. הרי זה כמו 'רבי' המברך את תלמידיו 'ברוכים תהיו', כך כביכול הקב"ה פונה אלינו ואומר לנו 'אני מברך אתכם שתהיו קדושים'. וכן כתוב בברכת משה רבינו לבני ישראל וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלקים את בני ישראל, וביארו צדיקים ע"ה, שזאת היא הברכה שבירך משה רבינו את ישראל - שיהיו 'איש האלקים' כמותו שיתעלו אף הם להיות קדושים ומזוככים כאיש האלקים הדבוק ביוצרו בכל רגע ורגע.

על האדמה' 'בדבר הזה' עם התיבות בגימטריא 'ברכה', כי כל הברכה היא בכח דברי תורה.

משה רבינו נתן כח לכל ישראל להיות קדושים בבחינת איש האלקים
שמעתי ממור' אבי ע"ה ביאור על הפסוק (ויקרא יט ב) 'קדושים תהיו', שלכאורה היה צריך לומר 'היו קדושים' שהרי זה ציווי. אך הוא הדבר שבאה תורה ללמדנו כי הקב"ה אומר שאתם

וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלקים את בני ישראל לפני מותו (לג א). ברכתו של משה רבינו ע"ה לבני ישראל היתה בזכות התורה הקדושה שנתן להם לישראל, וכן מבואר במדרש (ב"ר ק יב) שנאמרו ברכתיו של משה בלשון 'זאת' 'וזאת הברכה', לרמז שהם באים בזכות התורה שנאמר בה (לעיל ד מד) 'וזאת התורה'. ורמז נוסף הובא בבעל הטורים 'וזאת הברכה' בגימטריא 'זו היא התורה', כי בזכות התורה בירך אותם משה. וכן יש להוסיף רמז בפסוק (לעיל לב מז) 'ובדבר הזה תאריכו ימים

יצא לאור ע"י מכון אור לישראלים © כל הזכויות שמורות אין להעתיק או להפיץ ללא אישור מפורש בכתב ממכון אור לישראלים עיצוב ועימוד: שוקי קנר

